

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 82 och 84 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor ändras. I lagen föreslås vissa ändringar, som beror på att Europaparlamentets och rådets direktiv om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar ska införlivas i den nationella lagstiftningen.

I lagen föreslås ändring av bestämmelserna om till vem explosiva varor och speciellt pyrotekniska artiklar får överlåtas. Det föreslås att det till lagen fogas en bestämmelse om en verksamhetsutövare som i sitt arbete eller i sin näringsverksamhet behöver pyrotekniska artiklar. Det krävs att verksamhetsutövaren i sin tjänst har en specialist som har tillräckli-

ga kunskaper om säker användning och hantering av pyrotekniska artiklar. Närmare bestämmelser om utbildningen av, kompetenskraven för och konstaterande av kompetensen hos en specialist ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om innehav och begränsningar i fråga om överlåtelse av ammoniumnitrat upphävs, eftersom en begränsning i fråga om överlåtelse av ammoniumnitrat ingår i Europaparlamentets och rådets förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

Lagen avses träda i kraft den 4 juli 2013.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Europaparlamentet och rådet antog den 23 maj 2007 direktiv 2007/23/EG om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar, nedan *pyroteknikdirektivet*. Direktivet innehåller bland annat de krav som ska ställas på pyrotekniska artiklar, metoderna för visande av överensstämmelse med kraven, krav på märkning, minimiåldersgränserna för överlåtelse av pyrotekniska artiklar samt bemyndigande att införa nationella begränsningar på grundval av allmän ordning, säkerhet och miljöskydd. Enligt direktivet ska de nationella bestämmelserna utfärdas senast den 4 januari 2010 och de ska träda i kraft senast den

4 juli 2010 när det gäller fyrverkeripjäser för enskild konsumtion och senast den 4 juli 2013 när det gäller andra pyrotekniska artiklar.

Pyroteknikdirektivet hör till tillämpningsområdet för lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), nedan kemikaliesäkerhetslagen. Ikraftsättandet av direktivet har förutsatt ändring av kemikaliesäkerhetslagen. En sådan ändring av kemikaliesäkerhetslagen (1030/2009) trädde huvudsakligen i kraft den 16 december 2009.

Största delen av kraven i pyroteknikdirektivet har satts i kraft genom statsrådsförordningar som utfärdas med stöd av kemikalie-

säkerhetslagen. I statsrådets förordning om verifiering av pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (1102/2009) ingår de centrala kraven i direktivet, dvs. kategorisering av pyrotekniska artiklar, väsentliga säkerhetskrav, förfaranden för bedömning av överensstämmelse och CE-märkning. Genom statsrådets förordning (1103/2009) om ändring av förordningen om explosiva varor infördes dessutom bestämmelser om sådana nationella begränsningar i fråga om överlåtelse av fyrverkeripjäser som hänför sig till pyroteknikdirektivet. Dessa förordningar trädde huvudsakligen i kraft den 23 december 2009.

Enligt pyroteknikdirektivet ska de nationella bestämmelserna för ikraftsättandet av kraven i direktivet utfärdas senast den 4 juli 2013 när det gäller andra pyrotekniska artiklar än fyrverkeripjäser för enskild konsumtion. I enlighet därmed träder ovan nämnda statsrådsförordning om verifiering av pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven i kraft den 4 juli 2013 när det gäller andra pyrotekniska artiklar än fyrverkeripjäser för enskild konsumtion. Sådana artiklar är fyrverkeripjäser för yrkesmässig användning, pyrotekniska sceneffekter samt andra pyrotekniska artiklar, varav den viktigaste kategorin utgörs av pyrotekniska artiklar som används i säkerhetsanordningar för bilar, såsom krockkuddar och bältesförsträckare.

Kraven i pyroteknikdirektivet har införlivats i den nationella lagstiftningen med undantag av ett krav. Direktivet förutsätter att fyrverkeripjäser för yrkesmässig användning samt en del av de pyrotekniska sceneffekterna och de andra pyrotekniska artiklarna endast används av specialister. Direktivet förutsätter också att man nationellt fastställer förfarandena för hur ovan nämnda specialister ska utses och auktoriseras.

I den nationella lagstiftningen har inte fastställts kompetenskrav och eventuella auktoriseringsförfaranden för specialister när det gäller pyrotekniska sceneffekter och andra pyrotekniska artiklar. Därför föreslås det att 82 § i kemikaliesäkerhetslagen ändras så att kraven i pyroteknikdirektivet uppfylls till denna del.

I 82 § 1 mom. föreslås i enlighet med den gällande bestämmelsen bli föreskrivet att ex-

plosiva varor får överlåtas till den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor, en rörelse som utför sprängnings- och brytningsarbeten och en laddare som avses i lagen om laddare (219/2000). I detta sammanhang utfärdas inte några närmare bestämmelser om vilka explosiva varor som kan överlåtas till verksamhetsutövarna. Avsikten är att nämnda verksamhetsutövare får tillgång till sådana explosiva varor som de behöver i sin näringsverksamhet och som de är tillbörligt kvalificerade för att använda.

Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 2 mom., där det förtydligas att en verksamhetsutövare och mottagare av explosiva varor som avses i 1 mom. dessutom ska ha ett i 74 § avsett dokument som berättigar till överföring av explosiva varor, dvs. ett överföringsintyg.

I 3 mom. föreslås bli föreskrivet om till vem pyrotekniska artiklar får överlåtas. Enligt momentet får pyrotekniska artiklar överlåtas till en i 81 § avsedd användare av specialeffekter, en i 93 § avsedd verksamhetsutövare som svarar för tillverkning eller import av fyrverkeripjäser samt till en i 94 § avsedd arrangör av ett fyrverkeri.

Enligt 4 mom. får pyrotekniska artiklar dessutom överlåtas till en verksamhetsutövare som i sitt arbete eller sin näringsverksamhet behöver pyrotekniska artiklar. Den nämnda verksamhetsutövaren har ett uttryckligt samband med sådana pyrotekniska sceneffekter och andra pyrotekniska artiklar som nämns i pyroteknikdirektivet. Det krävs att verksamhetsutövaren i sin tjänst har en specialist som har tillräckliga kunskaper om säker användning och hantering av de pyrotekniska artiklar som ska överlåtas. För detta krävs tillräckliga kunskaper till exempel om användningsområdet för och installationen av pyrotekniska artiklar. Dessutom krävs det att specialisten har deltagit i en sådan produkt-specifik utbildning som anordnats av tillverkaren eller importören eller en organisation som dessa bemyndigat. Avsikten är att närmare bestämmelser om utbildningen av kompetenskraven för och konstaterande av kompetensen hos specialister ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Ett bemyndigande som gäller detta föreslås bli fogat till 6 mom. i paragrafen.

I 5 mom. föreslås den nuvarande bestämmelsen kvarstå. Enligt den är det förbjudet att överlåta explosiva varor till berusade och personer under 18 år.

De begränsningar i fråga om överlåtelse av ammoniumnitrat som anges i den gällande paragrafen om begränsningar i fråga om överlåtelse av explosiva varor föreslås bli upphävda, eftersom en begränsning i fråga om överlåtelse av ammoniumnitrat ingår i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach). Likaså föreslås 84 § 2 mom., som innehåller bestämmelser om innehav av ammoniumnitrat, bli upphävt.

2 Propositionens konsekvenser

De åtgärder som föreslås i propositionen har inga betydande konsekvenser för verksamhetsutövarnas verksamhet, eftersom denna proposition i fråga om kompetenskraven för en specialist huvudsakligen stöder sig på sådana kompetenskrav som redan utnyttjas. Ett nytt krav i fråga om pyrotekniska artiklar som ingår i säkerhetsanordningar för bilar och andra pyrotekniska artiklar är att verksamhetsutövarna i branschen ska anordna sådan utbildning som krävs med tanke på en säker användning av de pyrotekniska artiklarna.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med Säkerhets- och kemikalieverket.

Propositionen har under beredningen behandlats i delegationen för säkerhetsteknik, som biträder arbets- och näringsministeriet, och sektionerna för pyroteknik och explosiva varor har haft tillfälle att kommentera propositionen. Propositionsutkastet har behandlats också i kemikaliedelegationen.

De förslag som framfördes i de ställningstaganden som kommit in har i mån av möjlighet beaktats vid finslipningen av propositionen.

4 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om utbildningen av, kompetenskraven för och konstaterande av kompetensen hos en i 82 § 4 mom. avsedd specialist avses bli utfärdade genom förordning av statsrådet med stöd av 82 § 6 mom.

När det gäller pyrotekniska scen effekter är avsikten att stödja sig på utnyttjande av laddare med kompetens att avfyra effekter enligt vad som fastställs med stöd av lagen om laddare. När det är fråga om sådana pyrotekniska artiklar som ingår i bilarnas säkerhetsanordningar och andra pyrotekniska anordningar är avsikten att man av specialisten förutsätter tillräckliga kunskaper om säker användning och hantering av pyrotekniska artiklar samt deltagande i den utbildning som tillverkare eller importörer anordnar. Tillverkaren eller importören av den pyrotekniska artikeln eller en organisation som dessa bemyndigat ska utfärda ett skriftligt intyg över att personen ifråga genomgått utbildningen med godkänt resultat. Närmare bestämmelser om överlåtelse och begränsningarna i fråga om överlåtelse av explosiva varor ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Statsrådets förordning avses bli satt i kraft samtidigt med den lag som ingår i denna proposition.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 4 juli 2013. Tiden för ikraftträdandet är förenlig med pyroteknikdirektivet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 82 och 84 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 84 § 2 mom. samt
ändras 82 § som följer:

82 §

Begränsningar i fråga om överlåtelse av explosiva varor

Explosiva varor får överlåtas till

1) den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor,

2) en rörelse som utför sprängnings- och brytningsarbeten och i vars tjänst finns en i lagen om laddare avsedd laddare,

3) en laddare som avses i lagen om laddare.

Den som tar emot explosiva varor i enlighet med 1 mom. ska ha ett överföringsintyg.

Pyrotekniska artiklar får överlåtas till

1) en i 81 § avsedd användare av specialeffekter,

2) en i 93 § avsedd verksamhetsutövare som svarar för tillverkning eller import av fyrverkeripjäser,

3) en i 94 § avsedd arrangör av ett fyrverkeri.

Pyrotekniska artiklar får dessutom överlåtas till en sådan verksamhetsutövare som i

sitt arbete eller sin näringsverksamhet behöver pyrotekniska artiklar. Det krävs dessutom att verksamhetsutövaren i sin tjänst har en specialist som har tillräckliga kunskaper om säker användning och hantering av de pyrotekniska artiklar som överläts samt en av tillverkaren eller importören eller en organisation som dessa bemyndigat anordnad produktspecifik utbildning som klarlägger egenkaperna och riskfaktorerna hos samt detaljerna kring installationen, underhållet och förstöringen av pyrotekniska artiklar.

Det är förbjudet att överlåta explosiva varor till berusade och personer under 18 år.

Närmare bestämmelser om överlåtelse och begränsningarna i fråga om överlåtelse av explosiva varor samt om utbildningen av kompetenskraven för och konstaterande av kompetensen hos specialister som avses i 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 28 mars 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 82 och 84 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 84 § 2 mom. samt
ändras 82 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

82 §

82 §

Begränsningar i fråga om överlåtelse av explosiva varor

Begränsningar i fråga om överlåtelse av explosiva varor

Explosiva varor får överlåtas till

1) den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor,

2) en rörelse som utför sprängnings- och brytningsarbeten och i vars tjänst finns en i lagen om laddare avsedd laddare,

3) en laddare som avses i lagen om laddare,

4) *en arrangör av ett fyrverkeri.*

Ammoniumnitrat får överlåtas till

1) den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor eller den som har tillstånd att upplagra ammoniumnitrat,

2) den som behöver ammoniumnitrat i sin näringsverksamhet.

Explosiva varor får överlåtas till

1) den som har tillstånd att tillverka eller upplagra explosiva varor,

2) en rörelse som utför sprängnings- och brytningsarbeten och i vars tjänst finns en i lagen om laddare avsedd laddare,

3) en laddare som avses i lagen om laddare.

Den som tar emot explosiva varor i enlighet med 1 mom. ska ha ett överföringsintyg.

Pyrotekniska artiklar får överlåtas till

1) *en i 81 § avsedd användare av specialeffekter,*

2) *en i 93 § avsedd verksamhetsutövare som svarar för tillverkning eller import av fyrverkeripjäser,*

3) *en i 94 § avsedd arrangör av ett fyrverkeri.*

Pyrotekniska artiklar får dessutom överlåtas till en sådan verksamhetsutövare som i sitt arbete eller sin näringsverksamhet behöver pyrotekniska artiklar. Det krävs dessutom att verksamhetsutövaren i sin tjänst har en specialist som har tillräckliga kunskaper om

säker användning och hantering av de pyrotekniska artiklar som överläts samt en av tillverkaren eller importören eller en organisation som dessa bemyndigat anordnad produktspecifik utbildning som klarlägger egenkaperna och riskfaktorerna hos samt detaljerna kring installationen, underhållet och förstöringen av pyrotekniska artiklar.

Det är förbjudet att överlåta explosiva varor och ammoniumnitrat till berusade och personer under 18 år.

Det är förbjudet att överlåta explosiva varor till berusade och personer under 18 år.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om begränsningarna i fråga om överlåtelse av explosiva varor och ammoniumnitrat. Genom förordning av statsrådet kan också föreskrivas att överlåtelsebegränsningarna i fråga om ammoniumnitrat inte gäller sådana blandningar eller produkter som innehåller ammoniumnitrat där den fara som förorsakas är liten.

Närmare bestämmelser om överlåtelse och begränsningarna i fråga om överlåtelse av explosiva varor samt om utbildningen av, kompetenskraven för och konstaterande av kompetensen hos specialister som avses i 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

84 §

Innehav av explosiva varor

Ammoniumnitrat får innehas endast av dem till vilka det kan överlåtas enligt 82 §.

84 §

Innehav av explosiva varor

(2 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .